

Samferdselsdepartementet
v/ statsråd Ketil Solvik-Olsen
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Oslo, 2.2.2016

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med over 60 000 medlemmer. Rundt 14,5 % av Norges befolkning har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag. Gruppen hørselshemmet er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse. Forskning viser at det i 2020 vil være om lag en million av Norges befolkning som vil ha en hørselshemming¹.

Innspill til statsbudsjettet 2017

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) ønsker med dette å overbringe våre innspill til statsbudsjettet for 2017.

Universell utforming av transportsystemet

HLF påpeker at universell utforming i offentlig transport er en forutsetning for at hørselshemmede kan ta utdanning, være yrkesaktive og ha en aktiv fritid. Regjeringen har satt et mål om et universelt utformet Norge innen 2025 og i Meld. St. 26 (2012–2013) Nasjonal transportplan 2014–2023 er et av hovedmålene at transportsystemet skal bli universelt utformet.

Universell utforming av transportsystemet innebærer at det uavhengig av funksjonsevne er lett å oppfatte informasjon, kjøpe billetter, vite hvor man skal gå av og på, samt å vite hva man skal foreta seg i en nødsituasjon. For hørselshemmede innebærer det at all informasjon må gis visuelt. Siden mange hørselshemmede har vanskeligheter med å oppfatte lyd, gir det en trygghet at all informasjon gis på skjerm. Det bør være like naturlig at beskjeder om trillevognservering på tog og fly, samt om turbulens på fly, kommer opp skriftlig på en skjerm som at høyttaler benyttes. Universell utforming kommer alle reisende til gode ved at informasjon er lett tilgjengelig, det er god framkommelighet og logisk oppbygning.

Behovet for universell utforming gjelder stoppesteder for trikk, buss, t-bane og tog, om bord i disse transportmidlene, samt på flyplasser og om bord i fly. Visuell informasjon kan gis på flere måter, blant annet ved å benytte seg av eksisterende informasjonstavler, sanntidsskjermer, eller skjermer om bord. For at hørselshemmede skal kunne ha optimale forutsetninger for å motta informasjon, er det nødvendig at informasjonen gis visuelt i tillegg til at det installeres teleslynge og at høyttalersystemet er godt med klar og tydelig tale. Transportsystemer som benytter seg av skrankejenester som ved billettsalg på tog- og t-banestasjoner og innsjekkinger på flyplassen, må utstyres med teleslynge og samtaleforsterker. Visuell informasjon og lydoverføringsutstyr er særlig viktig på

---

¹ Hearing impairment among adults – a report of a joint project, 2001

kollektivknutepunkt der mange skal bytte fra et kollektivmiddel til et annet og det ofte er hektisk og mye lyd.

HLF vil presisere at det er viktig at visuell informasjon ikke bare brukes til å gi generell informasjon, men at det aktivt gis fortløpende visuell informasjon ved uventede situasjoner som evakuering, signalfeil, forsinkelser, bytter mellom et transportmiddel og et annet og lignende, slik det blant annet gjøres i sanntidssystemer. Det er viktig å ha klare retningslinjer for hvordan hørselshemmede skal ivaretas i slike situasjoner. I hovedsak gis det per i dag kun muntlig informasjon om bord og av bakkepersonell, som mange hørselshemmede vil ha problemer med å oppfatte. I slike sammenhenger er nødvendig med visuell informasjon slik at alle får tilfredsstillende informasjon og god kundebehandling, og slik at hørselshemmede kan føle trygghet når de reiser med offentlig transport.

HLF ber om at:

- Regjeringens satsing på universell utforming i kollektivtransporten under kapittel 7.2.2 Løyvingar til kollektivtransporten også inkluderer tiltak for hørselshemmede, som visuell informasjon, skrankesyngje i billettluke og gode høytaleranlegg om bord. Visuell informasjon må også gis ved ikke-forutsette hendelser.

Vi ønsker lykke til med det videre arbeidet med statsbudsjettet for 2017. Vennligst kontakt interessepolitisk rådgiver Hildegunn Fallang (mail: fallang@hlf.no, tlf: 98616454) hvis det oppstår spørsmål eller ved behov for mer informasjon.

Med vennlig hilsen

Anders Hegre
Generalsekretær

Hildegunn Fallang
Interessepolitisk rådgiver